

De tijd dringt

Wouter Bos, RvB Vumc

UMCG/Healthwise voorjaarssymposium "Dure Medicijnen"

Groningen, 31 mei 2017

De tijd dringt

- Aard van het probleem
- Urgentie
- Mogelijke oplossingsrichtingen

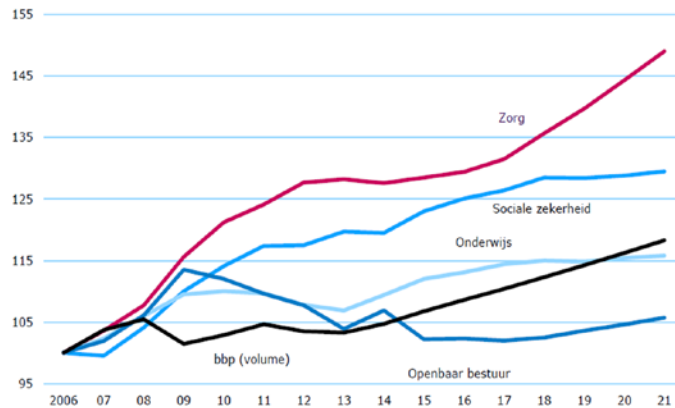
Waarom is prijs een probleem?

- Efficiëntie: prijs versus gezondheidswinst
- Toegankelijkheid, betaalbaarheid en herverdeling
- Hoge winsten en “excessive pricing”: falende markten
- Hoge winsten en “excessive pricing”: ethiek en moraal

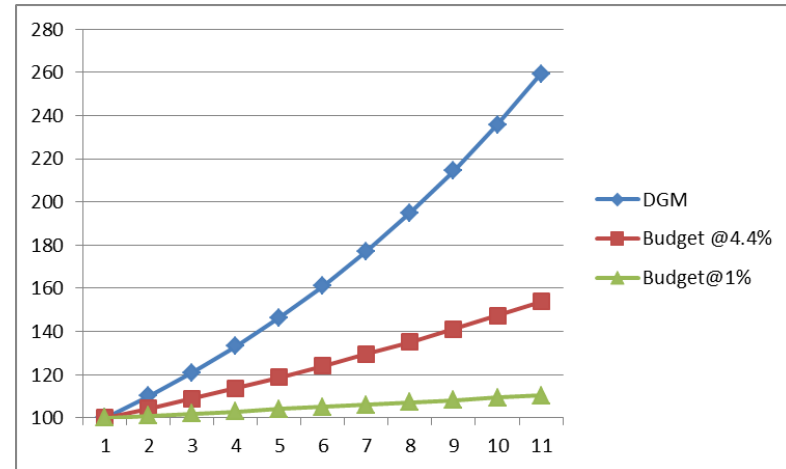
- De tegenargumenten deugen niet
 - Medicijnen zijn maar een klein deel van de kosten
 - De ontwikkelkosten zijn hoog
 - Hoge prijzen nodig vanwege hoge risico
 - Hoge prijzen vanwege compensatie voor vele mislukkingen
 - Hoge winsten nodig vanwege innovatie en kapitaalbehoefte

Knellende Keuzes

Figuur 1: Ontwikkeling reële collectieve uitgaven (index, 2006=100)

Bron: CPB, Ministerie van Financiën (deze figuur is voor de jaren t/m 2017 verschenen in de Miljoenennota 2017)

Actueel

Nieuws

Cultuur & Leven

de Volkskrant

Opinie

Meldplicht voor dure nieuwe technieken in de zorg lost niks op

OPINIE Is het terecht veel geld te investeren voor een kleine groep patiënten ten koste van veel andere patiënten?

Door: Lieke Poot 30 mei 2017, 02:00

Twee dagen na het uitkomen van het CPB-rapport werd ik met mijn neus op de feiten gedrukt. Ik las dat de stichting Hoormij namens acht patiëntenverenigingen actie voert tegen het plan hoortoestellen uit het basispakket te schrappen om zorgkosten te besparen. Het gaat hierbij om hoorhulpmiddelen voor 1,5 miljoen slechthorende Nederlanders, die zonder hoortoestel bijvoorbeeld niet meer kunnen werken, minder goed voor zichzelf kunnen zorgen of niet meer zelfstandig kunnen wonen. Het hoortoestel is juist een voorbeeld van een bewezen effectieve technologie, niet duur, doelmatig en uitvoerbaar.

Je kunt het geld maar één keer uitgeven, en als je het uitgeeft aan de protontherapie moeten andere behandelingen, bijvoorbeeld de hoortoestellen, waar heel veel mensen aantoonbaar baat bij hebben, worden geschrapt. Door VWS wordt dit fenomeen in de discussie over het schrappen van het dure medicijn Orkambi tegen taaislijmziekte uit het basispakket 'impliciete verdringing' genoemd.

Je kunt het geld maar één keer uitgeven

Actueel

Geneesmiddel taaislijmziekte niet in basispakket

© DINSDAG, 18:48 POLITIEK

Het geneesmiddel Orkambi tegen taaislijmziekte wordt niet opgenomen in het basispakket. Staatssecretaris Van Rijn schrijft aan de Tweede Kamer dat Nederland en België het met de fabrikant, Vertex Pharmaceuticals, niet eens kunnen worden over een aanvaardbare prijs.

Het medicijn moet volgens de fabrikant 170.000 euro per patient per jaar kosten. In Nederland hebben ruim 1500 mensen taaislijmziekte (Cystische Fibrose), van wie er 750 het type hebben waarvoor Orkambi zou kunnen werken. De verwachte jaarlijks kosten zouden kunnen oplopen tot meer dan 100 miljoen euro.

Patiënten moeten het medicijn hun leven lang slikken. Om het kosteneffectief te maken zou de prijs ruim 80 procent lager moeten zijn.

Foto: AFP

Brussel onderzoekt of Aspen Pharma te veel vraagt voor kankermedicijnen

Gepubliceerd: 15 mei 2017 11:51
Laatste update: 15 mei 2017 12:42

Geneesmiddelenfabrikant Aspen Pharma vraagt mogelijk veel te veel geld voor vijf levensreddende kankermedicijnen. De Europese Commissie onderzoekt of het Zuid-Afrikaanse bedrijf misbruik maakt van zijn dominante marktpositie.

Dat laat EU-commissaris Margrethe Vestager maandag weten.

Aspen verwerfde de verkooprechten voor de betreffende medicijnen nadat het patent was verlopen en voerde enorme prijsverhogingen door. Mogelijk is dat niet gerechtvaardigd.

Als de prijs van medicijnen plotseling met honderden procenten wordt verhoogd, kijken we daarnaar, zegt Vestager. "In dit geval gaan we vaststellen of Aspen de concurrentieregels overtreedt door buitensporige prijzen te vragen."

De commissie heeft verder aanwijzingen dat het bedrijf dreigt de middelen in sommige EU-lidstaten niet meer aan te bieden. In sommige landen zijn ze al niet meer verkrijgbaar.

Urgentie

- Nieuwe technologie, vaak ongunstige economics
 - Micro
 - Macro
- Knellende budgetten
- Niet alleen maar bij end-of-life-medicatie
- Toenemende onzekerheid bij artsen
 - Postcodegeneeskunde
 - Solidariteit
 - Rollen en verantwoordelijkheden

Een winstplafond voor de farma?

‘De discussie moet beginnen bij wat we redelijke winstmarges vinden voor de farmaceutische industrie. Op geen enkel ander terrein waar publieke belangen spelen, accepteren we dat commercie zo’n belangrijke rol speelt. Winstmarges van 20% richting patiënten die geen keuze hebben – ik vind dat ongehoord.’

het FD voor om de farmaceutische industrie een ...

Voorstel Wouter Bos gaat voorbij aan corrigerende werking van de markt
<https://fd.nl/.../voorstel-wouter-bos-gaat-voorbij-aan-corrigerende-werking-van-de-markt>
 24 jan. 2017 - Het pleidooi van Wouter Bos om de winstmarge van de farmaceutische industrie aan een maximum te binden is verrassend (FD 20 en 21 januari). ... Ze bieden ook onderdak aan laagrenderende niet-farma activiteiten ...

Bibberen voor Bos | Het Financieele Dagblad
<https://fd.nl/ondernemen/1187100/bibberen-voor-bos>
 13 feb. 2017 - Een van die laatsten is oud-minister Wouter Bos. In zijn huidige rol als topman van het ziekenhuis VUmc h...

Wouter Bos be
rechtennieuws.nl/5
 20 jan. 2017 - Dat z
 gepubliceerd intervju

Bos bepleit wlr
<https://zembra.vari>
 20 jan. 2017 - Dat z
 gepubliceerd intervju

Farma Actueel
www.farmaactueel
 20 jan. 2017 - Wout
 schoof W Bos door

Wouter Bos be
<https://drimble.nl/p>
 20 jan. 2017 - PvdA
 medicijnen te verlag

Wouter Bos be
<https://drimble.nl/p>
 Wouter Bos bepleit

‘Of ze zeggen: We laten patiënten alleen nog maar betalen voor medicijnen die werken, niet voor medicijnen die niet werken. Zolang ze vasthouden aan die winstmarge van 20%, betekent die formule alleen maar dat we extra betalen voor medicijnen die wel werken.’

U wilt de winstmarge van de farmaceutische bedrijven maximeren. Aan wat voor plafond denkt u?

‘Het moet aantrekkelijk blijven om te investeren in de ontwikkeling van farmaceutische innovaties. Maar in andere sectoren zien we ook volop investeringen en innovaties bij winstmarges onder de 10%.’

Wat me het meeste irriteert, is het schimmige gedoe. Als ik een farmaceut met aandeelhouders die 20% winst eisen, tegenover me heb en hij zegt: ik wil heel graag maatschappelijk verantwoord bezig zijn. En die farmaceut komt met allemaal kuloplossingen, die vooral cosmetisch zijn. Dan raak ik geïrriteerd.’

De relevantie van farma-winsten (1)

Het goede gesprek:

- Belangen en cosmetica
- Echte oplossingen en nep-oplossingen: trap er niet in!
- Meer markt of minder markt?
- Politiek debat: waar maken we ons druk over

De relevantie van farma-winsten (2)

Toelatingsbeslissingen baseren op waarde (=de aanvaardbare prijs van gezondheidswinst) is moeilijk en ligt gevoelig:

- Impliciet en intransparant wordt expliciet en transparant
- Moeilijk te verkopen als er tegelijk geld 'verkeerd' terecht komt

De relevantie van farma-winsten (3)

Bij lagere winsten:

- Kunnen prijzen dalen en de toegankelijkheid/betaalbaarheid toenemen
- Neemt het draagvlak toe voor keuzes op basis van waarde (=gde aanvaardbare prijs van gezondheidswinst)

Doorbreek de wederzijdse gijzeling

- Een toelatingsbeleid op basis van gezondheidswinst afwijzen omdat de farma hoge winsten maakt leidt tot twee keer niets
- Lagere winsten/prijzen verhogen draagvlak voor toelatingsbeleid
- Toelatingsbeleid leidt tot lagere winsten en prijzen

Oplossingsstrategieën

1. Kostprijsverlaging
 - Time to market, trials, simulaties
2. Margereductie
 - Mededingingstoezicht
 - Meer aanbodconcurrentie
 - Patenten en octrooien
 - Inkoopmarkt
3. Beter toelatingsbeleid
 - Prijs/volume-afspraken
4. Inburgeren van kosteneffectiviteitsvergelijkingen als basis voor toelating

Issues

- Businessmodellen farmacie
 - Kunnen we het aantrekkelijk maken de prijs van gezondheidswinst relevant te laten zijn voor farmaceuten?
- Positie van artsen, onderzoekers en patienten
 - Voldoende onafhankelijk?
- Rol van de dokter
 - Of de dokter eigent zich het waarde-vraagstuk toe
 - Of we laten het aan politiek en verzekeraar...
 - ...maar dan mogen de dokters niet klagen!

Stelling: De hoge winsten van de farmaceutische industrie zijn een schandaal